

Politidirektoratet

politidirektoratet@politiet.no

Deres referanse:
22/2468 - MATO

Vår referanse:
23/01483-2

Sted, dato
Oslo, 26.09.2023

Høring – Utredning av politiforsterkningsressurs

Det vises til høringsbrev av 3.7.2023 vedrørende utredning av politiforsterkningsressurs, hvor det fremgår at det ønskes innspill på utkastet og spesielt valg av konsepter og vurderinger knyttet til disse.

Politihøgskolen støtter utredningens anbefaling om at studenter ved Politihøgskolen er den best egnede politiforsterkningsressursen, under visse forutsetninger. Dette forutsetter ytterligere utredning. Frivillighet, forhåndsavtaler, arbeidsoppgaver, avlønning og varighet **må** avklares før det fattes en endelig beslutning. Vi viser også til vårt innspill til Politidirektoratet, datert 9.12.2019. Dette innspillet var også forankret i høgskolestyret.

En politiforsterkningsressurs må ikke bli en kompensasjon for manglende grunnberedskap i politidistriktene. En hyppig bruk av politihøgskolestudenter som forsterkningsressurs vil ha negative fordelingsvirkninger. Vi forutsetter derfor at det kun vil være aktuelt å ta politihøgskolestudenter i bruk ved svært store og nasjonale kriser.

Utredningen beskriver kun dagens bachelorutdanning. Det gis ikke en vurdering av fremtidig studenttall eller fremtidige endringer i innholdet i bachelorutdanningen og hva dette kan bety for bruk av politistudenter som forsterkningsressurs. Innholdet i bachelorutdanningen reguleres av rammeplanen som fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet, men Politihøgskolen og bachelorutdanningen må også innfri en rekke krav som reguleres av universitets- og høgskoleloven. Dette burde vært beskrevet i utredningen. Vi savner også et forslag til hvilke kull ordningen gjelder. Vårt innspill fra 2019 anbefalte B3 studenter. Politihøgskolestudenter får først IP4 status etter fullført bachelorutdanning. Det vil kreve en omfattende endring av programplanen dersom studentene skal oppnå IP4 status tidligere i studieløpet. Bruk av B3 studenter som forsterkningsressurs, innebærer med andre ord at studentene **ikke** kan brukes i førstelinjetjeneste i perioder med midlertidig/generell bevæpning.

Universitets- og høgskoleloven

Når det gjelder ordning for bruk av politihøgskolestudenter, vil en hjemmel for å bruke studenter som forsterkningsressurs følge av et annet regelverk eller annen lov enn universitets- og høgskoleloven. Hvilke bestemmelser i universitets- og høgskoleloven

som gjelder for Politihøgskolen, følger av forskrift om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven som det er vises til i det følgende, gjelder for Politihøgskolen. I Prop. 126 L (2022-2023) legger Kunnskapsdepartementet frem forslag til ny universitets- og høyskolelov som skal erstatte dagens universitets- og høyskolelov. Flere av gjeldende bestemmelser vil bli videreført. Lovforslaget har som utgangspunkt at universiteter- og høyskoler skal ha stor grad av selvstyre og akademisk frihet, men der det gjelder hensynet til studentens rettsikkerhet og forutsigbarhet, er det foreslått regler som skal gjelde likt for alle institusjoner. Fordi en ordning med bruk av studenter som forsterkningsressurs vil gjelde etter at ny lov trer i kraft, er det i dette høringssvaret både sett til gjeldende lov og forslaget til ny. Utgangspunktet er at bachelorstudenter ikke er ansatte eller polititjenestepersoner, og heller ikke beordringspliktig i politiet under utdanningen. De er studenter med de rettigheter og plikter som følger av universitets- og høyskoleloven og forskrifter fastsatt med hjemmel i loven, politiloven med tilhørende forskrifter mv.

Beordring vs studieretten

Det å være underlagt beordringsplikt vil i seg selv ikke få betydning for studieretten. Det forutsettes en hjemmel i f. eks politiloven at politistudenter er del politistyrken, og studenten er kjent med dette før vedkommende takker ja til studieplassen. Det må vurderes nærmere på hvilken måte det skal gis informasjon til søkere til Bachelor – politiutdanning. Det må også utredes om forskrift om studier og eksamen ved Politihøgskolen skal endres, hvis studentene skal brukes som forsterkningsressurs. Videre anbefaler vi at ordningen blir valgfri, jf utredningen fra 2019. Opptaksforskriften omhandler regler og kravene for opptak til bachelorutdanningen og trenger ingen endring.

Forsterkningsressurs og varighet

Vi har særlig merknader knyttet til utredningens vurdering knyttet til fordelingsvirkning ved bruken av politihøgskolestudenter og spesielt knyttet til varigheten ved bruk av studenter som forsterkningsressurs. Konseptene i utredningen forutsetter at forsterkningsressursen er disponerbar i lengre perioder. Fordelingsvirkningen av å bruke politihøgskolestudenter over lengre tid, er for dårlig vurdert og beskrevet. En lengre varighet kan medføre en betydelig forsinkelse av uteksaminering av hele eller deler av et årskull, som igjen kan få negative konsekvenser for politidistriktenes behov for bemanning. Videre vil en forlengelse av studieperioden kunne få store praktiske konsekvenser for studentene. Politihøgskolen anbefaler at det ved en eventuell endelig løsning settes en begrensning på et bestemt antall uker.

Studieprogresjon

Når det gjelder fordelingsvirkning i forhold til studieprogresjon, er bakgrunnen for flere av bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven, at universiteter og høyskoler har en plikt til å legge til rette for at studentene oppnår de kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som utdanningen skal gi. Permisjoner og annen tilrettelegging skal ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles i den enkelte utdanningen.

Det bør vurderes om studenter som brukes som forsterkningsressurs, skal innvilges permisjon fra studiet, og i perioden være en person som har verv i politiets tjeneste el.

Dette kan styrke studenten rettsikkerhet, blant annet retten til yrkesskadeerstatning også under opptrening mv. jf. politiloven § 23 a. Studenter som blir bruk som forsterkningsressurs, vil etter uhl. § 4-3 e andre ledd (ny § 10-7) ha rett til permisjon så lenge behovet varer, og vil i permisjonstiden ha studierett og rett til å gå opp til eksamen i permisjonstiden. Men perioden studenten har permisjon, vil ikke regnes med i studierettsperioden.

Behov for videre utredning

Før det fattes et endelig vedtak om å bruke politistudenter som forsterkningsressurs ved store nasjonale kriser, må det gjøres en grundig utredning. Det er flere forhold som må avklares. Først og fremst må deltakelse i forsterkningsressurs være basert på frivillighet. Når og hvordan studentene skal forhåndsmelde seg til dette, må vurderes. Videre må det gjøres en grundigere utredning a blant annet av hvilke typer situasjoner og arbeidsoppgaver som kan være aktuelle for studentene. Behovet for opplæring, trening, materiell og verneutstyr og hva som er akseptabel HMS-risiko i en nasjonal krise må også utredes. Både studenter, arbeidstakerorganisasjoner og vernetjenesten må involveres både i dette arbeidet og i arbeidet med kompensasjonsordninger og arbeidsgiveransvar.

Med hilsen

Nina Skarpenes

Rektor

Philip Tolloczko

Avdelingsleder Bachelor

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.